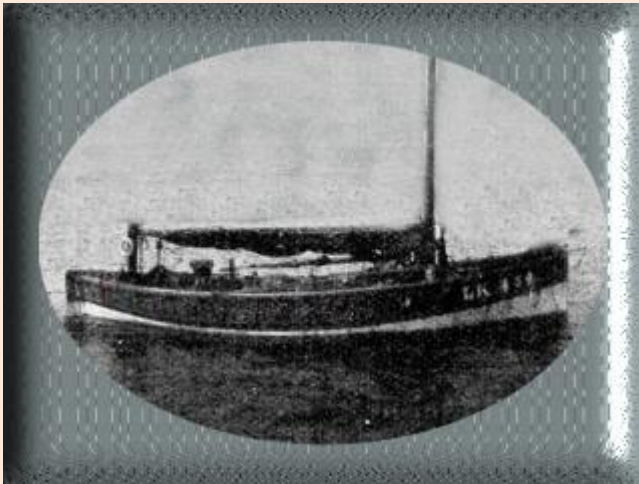

Jerome K. Jerome
Drei Männer
im'me Bood

(for niggs se saan vum Hund)

1889

iwwerdraa in Sabrigger Bladd
vum Peter Eckert

2011

Jerome K. Jerome

Three men in a boat

(to say nothing of the dog)

1889

übertragen in Saarbrücker Platt,

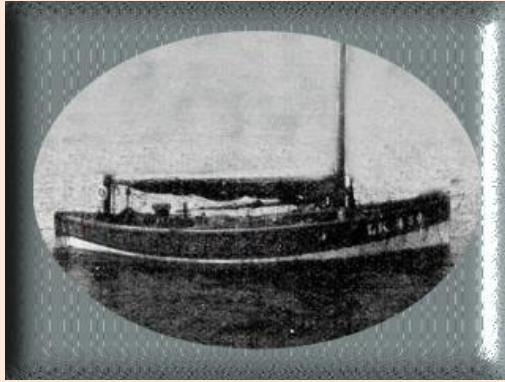
die rheinfränkische Mundart von Saarbrücken

von Peter Eckert

2011

Drei Männer im'me Bood

(for niggs se saan vum Hund)

Kabiddel I.

- DREI INVALIDE
- WAS EM SCHORSCH UNN EM HÄRRIS FÄHLD
- HUNNERDSIBBZEHN DEEDLISCHE GRANKHÄÄDE HILFLOS
AUSGELIWWERD
- REZEBDE, WO EBBES BRINGE
- WIE MÁ LEWWERSCHÄDE BEI KINNER IN DE GRIFF GRIDD
- MIR SINN UNS ÄÄNISCH, MIR SINN IWWERSCHAFFD UNN
MISSE UNS ERHOLLE
- E WUCH UFF SCHWÄRER SEE?
- DE SCHORSCH BRINGD UNS UFF DE FLUSS
- DE MONDMORENSI HAD EBBES SE MEGGERE
- EERSCHDER AANDRAACH DURSCH – MID MEHRHÄÄD DREI
ZU ÄNNS

— 1 —

Mir ware vier – de Schorsch, de Willem Samuel Härris unnd isch unnd de Mondmorensi. Mir hann in meim Zimmer gehuggd unnd gegwalmd unnd debei geschwäddsd, wie iwewel dass'es geschdann had mid uns, iwewel – nadiirlisch – aus'em medizinsche Bliggwinggel gesiehn.

All ham'má uns mies gefihld, unnd das waa so gaanidd gudd for unser Seeleruh. De Härris had vázehld, er hädd manschmòò so dursch unnd dursch eeglische Schwindelaanfäll, dòò dääd'á ball nim'meh wisse, was'á duun dääd. Unnd dann had de Schorsch vázehld, er hädd manschmòò aach so dursch unnd dursch eeglische Schwindelaanfäll, dòò dääd ER ball nim'meh wisse, was'á duun dääd. Bei mir waa die Lewwer nidd in dá Reih. Dass es die Lewwer waa, hann'isch dòòhär gewusd, dass isch grad e Reglamebläddsche geles hann iwewer padendierde Lewwerpille, dòòdrin ware im Äänselne die Sümbdome uffgezähld, wo e Mensch kunnd saan, sei Lewwer wär nidd in Reih. Die hann'isch gehadd – all midnanner.

Es is tadsäschlich e Sach firr sisch, awwer so e Reglame forr e Adsnei geeje egal was forr e Leide kann'isch äänfach niemòòls lese, ohne dass sich mir unwillkiirlisch de Schluss uffdrängd, isch hädd gans genau die Grankhääd – unnd zwaa so schlimm, dass es schlimmer nidd gehd. Es scheid äänfach, die Diagnose passd immer wie die Fauschd uffs Au zu genau demm, was isch aan unnd in mir fihle.

Isch wääs noch, isch bin mòò ins Bridische Museum gang, forr dord im'me Buch nòòseschlaan iwwer ebbes, was'isch so hin unn widder aan misch grien, isch menn, Heischnubbe wär's gewään. Isch ham'má das Buch geholl unn geleses, was so se lese waa; unn dann, e Momendsche in de Ungedangge, bläddere isch weider unn gugge má, ohne groos ebbes se dengge, noch e paa annere Grankhäde aan. Uff welschi isch se'eersched geschdoos bin, wääs'isch nim'meh – es waa so e grusslischi peschdaadischi Menschhäädsgeisel – unn isch hann die Lischd mid de eerschede Aanzeische noch nidd halwer runnergeleses, dòò waa's schunn raus, isch hann se gehadd.

Isch waa so vágelschderd, ball is má's Bluud gefròr. In meiner Vázweiflung wohl nidd rischdisch bei má, bläddere isch weider. Isch kumme zum Tüfus, lese die Sümbdome, endegge: Hann' isch! Tüfus schlebbe isch mid má rum seid Monade unn merge niggs devun! Isch fròòe misch, was'isch noch hann unn schlaan Veidsdans uff. Wie nidd annersched se erwaade, denne hann'isch aach. Jedds werr'isch rischdisch neigierisch unn beschliese: Der Sach gehn'isch uff de Grund unn zwaa em ABC nòò. Isch mache misch schlau iwwer Achalasia, e Schdeerung vun dá Schbeiserehr: Má gridd'se vòòr allem im middlere Alder; bei mir allerdings kám se eersched in schdigger virzehn Daa rischdisch in Fahd. Vun dá Breid'sche ^{Bright'sche} Grankhääd, bei der schrumbele die Niere, war'isch nidd so doll befall, mid der hädd'isch noch Jòhre kinne läwe. Die Cholera had misch rischdisch schlimm vávidsched, unn mid Difderie war'isch allem Aanschein nòò schunn gebòòr. Isch hann gebluddsd wie e Ihmsche unn misch gewissehafd dursch die seggsezwansisch Buschdawe geaggerd. Die

alleräänsisch Grankhääd, wo isch nidd kunnd rausfinne, dass'isch se hädd, waa es Dienschdmädegnie, e Leide, bei demm sisch die Gnieschleimbeidel endzinde.

Isch waa se^leerschd mòò reeschelreschd beleidischd dòòdriwwer; dòò solld'isch doch scheind's betubbd genn. Wisso hann'isch dann känn Dienschdmädegnie? Was soll so e gehässischi Ausnahm mir gejeiwwer? Nòò unn nòò sinn dann awwer wenischer gierische Gefihle iwwer misch kumm. Wo isch doch jed anner in dá Wissenschafd bekanndi Grankhääd kunnd vòrweise, wolld'isch nidd grad so schrabbisch sinn unn hann beschloss, ohne Dienschdmädegnie misd's aach gehn. Vun Gisched war'isch befall im iwwelschde Schdadium, ohne dass'isch's gewah worr wär. Unn Zymosis, e grankhafdi Gärung im Maache, had misch schunn als Kind gegwääld. Nòò Zymosis is niggs meh kumm, demmnòò durfd'isch aannemme, driwwer naus hädd'isch ach niggs meh.

Isch hann gehuggd unn nòògegriwweld, waa má sischer, was e indressander Fall isch doch misd sinn, jedds mòò medizinisch gesiehn, was forr e reeschelreschder Gliggsfall. Misch sollte se an dá Uni hann! Forr was sollte die Schdudende noch all Granggehaiser abglabbere, wenn se misch hädde? Isch waa jòò selwer e ganses Schbidal. Alles was se noch se duun hädde, wär, äämòòl um misch rum tabbe unn dann ihr Diblom mache.

Dann war'isch am Simmeliere, wie lang isch noch se läwe hädd. Isch hann vásuchd, misch selwer se unnersuche. Mei Puls hann'isch gefihld. Eerschd mòò hann'isch gaakänn Puls gefunn. Dann had'á losgejaggerd. Also hann'isch mei Uhr rausgeholl unn geschdobbd. Uff

hunnerdsiwwenevirdsisch Schlääsch die Minudd hann'isch's gebrung. Dann hann'isch vásuchd, mei Herds se fihle. Niggs! Isch hann känn Herds geschbiird. Es had mid Schlaan uffgeheerd. Isch ham'misch inzwische zu der Aansichd durschgerung, dass'es wohl doch die gans Zeid dòò waa unn ach geschlaa hann muss, awwer mei Hand ins Feier leje dääd'isch dòòdeforr nidd. Isch hann mei Vorderfrond abgetadschd, vun demm aus, was'isch Tallje nenne hoch zum Gnause, dann e bisje nòò de Seide hin unn e Schdiggelsche vum Rigge. Awwer gefihld odder geheerd hann'isch niggs. Dann wold'isch mei Zung aangugge. Bis hinne widder hann'isch se rausgeschdreggd, so weid wie's gang is. Ään Au hann'isch zugepeedsd unn mid demm annere hann'isch geschbidsd. Isch hann bloos die Schbidds gesiehn, awwer dòòdenòò kunnd'isch sischer sinn, dass isch Schaalach gehadd hann.

In denne Lesesaal bin'isch ringang als Gesunder, gligglicher Mann, rausgeschoggeld bin'isch als glabbrischer Schroddhaufe.

Isch bin eerschd mòò zu meim Dogder. Der is e alder Kumbel vum'mir, fihld mei Puls, guggd uff mei Zung unn schwäddsd vum Wedder, wenn isch má inbille, isch wär malad; unn das alles forr niggs. Also hann'isch bei mir gedenkd, demm wold'isch dann aach emòò ebbes Guddes duun unn misch bei'em zeie. „Was e Dogder brauch,“ hann'isch má gesaad, „is Bragsis! Die kann'á grien vum'mir. Isch liwwere demm meh Erfahrungsge wie sibbzehnhunnerd gewehnliche, schdinknormale Padsjende, wo jeder bloos ään oder zwei Grankhäde had.“

Isch bin dann also schnurschdraggs bei ne, unn er had gesaad: „Unn, wo fähld's dismòò?”

Isch hann gesaad: „Òòh, mei Gudder, isch will jòò dei Zeid nidd iwwerschdrabbadsiere, unn dá alles vázehle, was má fähld. So kurds wie's Läwe is, wer wisd dann schunn, ob's disch nidd schunn furdgeraffd hädd, bevòr isch dursch bin mid allem. Awwer isch váròòde dá, was isch nidd hann: Isch hann känn Dienschdmädegnie. Warum isch grad das Dienschdmädegnie nidd hann, isch wääs'es nidd, Tadsach is'es droddsdem. All annere Grankhäde, die hann'isch awwer kombledd!”

Hinnenòò hann'isch vázehld, wie isch dòò druff kumm waa.

Dann had er má de Schnawwel uffgeriss unn had má enunner in die Gords geguggd, misch am Handgelenk gepaggd unn má ohne die gläänschd Vòrwaanung die Fauschd in de Bruschkorb gerennd, der alde Feischling der. Unn dòòdemid noch nidd genuch, had'á misch diregd hinnerhär ach noch aangerumsd mid sei'm Schädel. Dòòdenòò had'á sisch hingehuggd unn e Rezebd geschrieb, had's sesamme gefald unn mir in die Hand gedriggd. Isch hann's in de Sagg geschdeggd unn bin gang, ohne druffsegugge.

Isch bin dann bei de nägschde Abbedeeger, unn demm hann'isch's genn. Der Mann had's geles unn had má's serigg genn. Dòò kinnd er mir nidd helfe, saad'á. Isch hann gesaad:

„Sie sinn doch e Abbedeeger?”

Er saad: „Abbedeeger! Bin isch. Hädd'isch e Konsum-Lade samd Hodelbetrieb, kinnd sinn, dann kinnd'isch ebbes duun forr Sie. So awwer lääder nidd, wo isch doch bloos Abbedeeger bin.”

Jedds hann'isch es Rezebd mòò gelees. Dòò had geschdann:

E Pund Biifschdeeg
mid'me Schobbe Pils
alle seggs Schdunne.

E Schbadsiergang vun fuffzehn
Kilomedder jede Morje.

E Bedd Punkd elf jed Naachd.

Unn vòr allem: Schdobb dá nidd de
Kobb voll mid Sache, wo de kánn
Ahnung haschd devun.

Isch ham'misch an die Aanweisungge gehall. Rauskumm debei is – vun mir aus gesiehn – zum Gligg, mei Läuse is geredd worr unn gehd immer noch sei Gang.

Serigg zu demm Fall jeddse, aus demm Lewwerpille-Broschbegd hann'isch die Sümbdome all gehadd – ohne Zweifel, se'eershd und vòr allem e iwtermäschdischi Abneischung geje Aawed, gans egal vun weller Sord.

Was'isch in demm Punkd hann ausschdehn misse, das kann kánn menschlische Zung vázehle. Vun meiner frihschd Kindhäd aan hann'isch e reeschelreschdes Madürum misse ausschdehn. Schunn als Bub had misch das Leide kaum e Daa váschoond. Dòòmòòls wär nadiirlisch kánnerr druff kumm, dass das mei Lewwer schuld waa. Die medizinish

Wissenschafd waa noch nidd so weid wie heid, desweje hann'se all gemennd, es wär Faulhääd.

„Jedds bewee disch, du schdragg Schdigg Meewel“, so hann'se misch aangebaubsd, „schdeh uff, duu ebbes unn loss dei Finger rund gehn!“ Se hann hald – nadiirlisch – nidd gewusd, wie grank dass isch waa.

Pille?! Wo hädd isch dann sellemòòls Pille gridd! Kobbniss had's genn, meh nidd. Unn so komisch wie's emm kinnd vòrkumme, die Kobbniss ham'má ofd e bisje geholf, mòò wenischdens zeidweise. Im Aueblig un uff dá Schdell had misch das aangeschdubsd se mache, was'isch solld duun, unn das schneller wie e Geis drääd. Dòòmíð is bewies: Bloos ään äänsischi Kobbnuss dòòmòòls had schdärger gewirgd uff mei Lewwer unn misch, als wie das e gansi Dos Pille heid dääd ferdischbringe.

Ma wääs jòò, dass das efdersch so is – so simble aldmodische Hausmiddelscher wirge nidd selde e gudd Schdigg gräfdischer wie der ganze schemische Grimskrams aus dá Abbedeeg.

So ham'má dòò e halb Schdunn gehuggd unn uns gejeseidisch unser Grankhääde vázehld. Isch hann'em Schorsch unn em Willem Härris erglärð, wie isch misch fihle, wenn isch morjns uffgeschdann bin; de Willem Härris had uns vázehld, wie er sisich fihld beim Insbeddgehn; unn de Schorsch had uff'em Kaminvòrlejer geschdann forr nidd ungeschiggd Indrugg se schinne mid'rá Broob vun seiner Schauschbielkunschd; so woll'd'á uns glawe mache, wie er sisich naachds gääng fihle.

De Schorsch billd sisch in, er wär grank, awwer, wääsch'de, ebbes Rischdisches fähld demm nie.

So weid ware má, dòò had die Frau Pobbeds geglobbd unn gefròòd, ob uns es Òòmdesse dáäd passe. Schmerdslisch berihrd ham'má uns aangeläscheld unn gesaad, besser wär's wohl, dass má uns wenischdens e Gläänischkääd uffzwinge. De Härris had ergänsd, e glääner Bisse im Maache kinnd nidd selde die Grankhääd in Schach halle. Also had se's Tabledd ringebrung, má hann uns zum Disch geschlebbd unn rumgeschbiinsd am'me Schdeeg mid Zwiwwele unn me Pordsjeensche Rabaawertord.

Isch waa sellemòls wohl aarisch hingelisch; schunn nòò rá halb Schdunn waa's má ball, unn das passiert má so gudd wie gaanidd, als hädd'isch kaum noch Luschk uff irjend ebbes se wamsche, unn de Käs hann'isch niddemòòls meh aangerihrd.

Wie die Flischd äänijermòòse erfilld waa, jed Glas widder voll unn die Peifscher aangeschdeggd, dòò sim'má seriggkumm uff das Geschbrääsch iwwer unser Gesundhääd. Was genau im Aueblig los waa mid uns, hädd kanner mid Sischerhääd kinne saan; awwer egal was'es ach hädd kinne sinn, äänisch ware má uns, wo's här kumm is: Mir ware ännfach iwwerschaffd.

„Was mir hann misse, is Ruh“, had de Härris gemend.

„Ruh unn e vollschdännischer Ordsweggsel“, had de Schorsch gesaad. „Weil unser Hirne so iwwerlaschd sinn, is es ganse Nervesuschdeem abgeschlaffd. Unser Gemiidsváfassung kummd nur ins Gleichgewischd serigg

mid me Tabedeweggsel unn me umfassende Vázischd uff jedi geisdische Aanschdrennung.“

De Schorsch had e Kusseng, der werd im Polzeiberischd gemäänerhand als Medizinschdudend erwähnd. Vun demm had nadiirlisch e Ausdruggsweis uff ne abgefärbd, wo irjendwie an e Hausaadsd gemahnd.

Isch musd em Schorsch reschd genn; mei Vörschlaach waa also e häämliches Bläddsje, weid drause, abseids vun all denne wusselische Menschemasse. Unn dord sollde má e sunnische Wuch vádräame, im'me halb endriggde Fleggsche zwische váschlòöfne Gässjer, wo Feeje e Schleier driwwer geled hädde, dass die laud Weld nidd hinreische kann – e mòlerisches Neschd, e Adlerhorsd hoch owwe an de Feldglibbe vun dá Zeid, wo vun de Brandungswooche vum neinzehnde Jòrhunnerd nidd meh eriwwer teend als wie e leises Rausche weid weg.

Dòòdruff had de Härris gemennd, das wär es Hinnerledschde. Die Sord Kuhkaff, wo isch menne, dáäd'á kenne, wo se all um achd ins Bedd gäänge, wo má nidd forr Geld unn gudde Worde sei Schbordzeitung grääd unn wo de kinnschd gudd dei drei Schdunne tabbe forr dei Tuwak.

„Nännää“, had á gesaad, „wem'má Ruh brauch unn Abweggsung, kann niggs an e Seereis tibbe.“

